

Våtorganisk avfall

Innholdsfortegnelse

Våtorganisk avfall

Publisert 27.02.2015 av Miljødirektoratet

Våtorganisk avfall omfatter matavfall og avfall fra næringsmiddelindustri, for eksempel avfall fra produksjon av kjøtt, fisk, meieriprodukter, øl og mineralvann, frukt og grønt, samt bakervarer. Tidligere ble også park- og hageavfall regnet som våtorganisk avfall.

Her blir matavfall til kompostjord. Foto: Torbjørn Tandberg, RfD

TILSTAND

Mengden våtorganisk avfall har økt siden 1995

I 1995 oppsto det rundt en million tonn våtorganisk avfall. I 2011 hadde mengden økt til i overkant av 1,4 millioner tonn.

Tidligere ble mye av det våtorganiske avfallet deponert. Når våtorganisk avfall deponeres gir det utslipp av klimagassen metan, utslipp av næringssalter gjennom sigevann, nærmiljøproblemer i form av lukt, samt økende bestander av rotter og fugler.

I 2002 ble det derfor innført et forbud mot å deponere våtorganisk avfall. Vi ser effekten av forbudet i grafen under. Mens hele 205 000 tonn våtorganisk avfall ble deponert i 2008, var tallene for 2010 og 2011 henholdsvis 71 000 og 29 000 tonn.

Til tross for forbudet ser vi at noe våtorganisk avfall blir deponert. Det skyldes at det ikke er mulig å utsortere alt våtorganisk avfall, blant annet sitter noe igjen på emballasje og havner i restavfallet.

› Se avfallsforskriften med forbud om deponering av visse typer avfall

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) genererte vi nesten 0,8 millioner tonn våtorganisk avfall i 2012. Når SSB utarbeidet statistikken for 2012 ble det gjort store endringer i metoden som brukes til å beregne hvor store mengder som oppstår av ulike avfallstyper og hvordan avfallet behandles. Tallene for 2012 kan derfor ikke sammenlignes med tall fra tidligere år, og er ikke med i grafen over.

For eksempel inngår ikke lenger park- og hageavfall i kategorien våtorganisk avfall, men er en egen avfallskategori hos SSB. Resten av det våtorganiske avfallet finner vi nå i kategorien «blandet avfall».

KONSEKVENSER

Gjenvinning gir energi og jordprodukter

De senere årene har det blitt etablert flere anlegg for produksjon av biogass som er basert på våtorganisk avfall, avløpsslam og gjødsel. Biogassen brukes som drivstoff i kjøretøy, til oppvarming eller produksjon av elektrisitet.

Våtorganisk avfall og avløpsslam kan også komposteres og brukes som gjødsel og jordforbedringsmiddel i jordbruket eller på grøntarealer, og dermed erstatte uttak av torv og bruk av kunstgjødsel.

Når våtorganisk avfall erstatter bruk av fossil energi, kunstgjødsel og torv kan det bidra til å redusere utslippene av klimagasser. Utslipp av klimagasser oppstår både i forbindelse med uttak, fremstilling og bruk av fossil energi, kunstgjødsel og torv.

Økt utbygging av anlegg for biologisk behandling av avfall har skjedd blant annet som følge av økt etterspørsel etter biogass og strengere krav fra myndighetene.

TILTAK

Forebygging av matsvinn

Matsvinn er den delen av matavfallet som på et tidspunkt kunne vært brukt som menneskeføde - til forskjell fra matavfall som bein, skall, skrell og lignende. Mengden matsvinn er i dag anslått til 46 kg per person. Det vil si at du kaster hver femte handlepose du tar med deg hjem.

Matsvinn inkluderer også det som kastes i avløpet, men hvor store mengder dette er snakk om har vi svært liten oversikt over i dag.

Matsvinn er en stor utfordring globalt. Bare i EU kastes det mer enn 100 millioner tonn mat per år. Matsvinn handler ikke bare om etikk og økonomi, men også om ressursbruk og klimapåvirkning. Ifølge studier Østfoldforskning har foretatt er det for eksempel ti ganger mer klimaeffektivt å hindre at matavfall oppstår, enn å lage biogass av den samme mengden matavfall.

Les mer om hvordan du kan forebygge matsvinn på matvett.no, eller finn veilederen for mat- og drikkeindustrien på nettstedet matsvinn.no.